

ffrænket til kun at gjælde for 5 Aar. — Men selv om det derhos maatte være saa, at man maaffee kan nære nogen Tvivl om, hvorvidt Statskassen vil avancere noget Directe ved den foreslaaede Lov, saa forekommer det mig dog, at der er et andet Moment, som man efter de Bestræbelser, som have været de gjennemgaaende i hele vor Lovgivning i længere Tid, og som ere gaaede i Retning af Udvikling af Eiendomsfriheden, heller ikke bør overse, og det er, at det er usikkert, at de paagjældende Eiendomme blive befriede for de heromhandlede Baand, som i mange Henseender kunne virke hæmmende for Besidderne, naar dette kan skee med Udsigt til, at det ikke bliver til Tab for Statskassen. Hvad den af det ærede Medlem for Bornholm (Sonne) ved § 3 gjorde Indvending angaaer, da maa jeg bemærke, at der her er Tale om et af den Slags Forhold, som ikke kunne ordnes uden efter et Skøn, og at jeg ved Affattelsen af § 3 har fulgt det Skøn, som ved tidligere Leiligheder har gjort sig gjældende med Hensyn til lignende Forhold, navnlig i Loven af 27de November 1863 om Afløsningen af Fæste- og Tiltrædelsespenge ved Eiendomme i Slesvig, et Skøn, som man dengang fandt at være passende. Da Forskjellen i Priserne og Værdierne jo ikke kan betyde nogen Forskjel i Principerne, har jeg troet at burde blive staaende ved det, som man dengang ansaae for det Rigtige.

David: Jeg har ikke taget Ordet for at udtale mig nærmere om, hvorvidt der er Udsigt til, at Kornpriserne ville dale eller stige, og jeg skal kun derom sige, at jeg ikke troer, at Noget kan være besøiet til at sige, at det er der almindelig antagne Mening, at det slet ikke kan ventes, at Kornpriserne ville blive lavere, men ville stige i de kommende Aar; derom kan man have meget forskjellige Meninger, og det vil jeg lade staae ved sit Værd. Jeg vilde overhovedet ikke have taget Ordet paany, isald der ikke var — jeg maa nærmest antage — undsluppet den høitærede Finantsminister et Udtryk, som jeg virkelig undrede mig over, og det var det, at naar man ikke var for den her foreslaaede Afløsning, saa maatte man

heller ikke have været for, at Staten folgte sit Bøndergods. Der er jo dog en himmelvid Forskjel mellem det at sælge Statens Bøndergods, at bringe Bøndergodset som Selveiendom eller Arvesæfte over i Hænderne paa Agerdyrkere, om hvilke det maa antages, er blevet antaget og bliver antaget, at de ville kunne udbringe Mere af Jorden ved at have den i Selveje eller Arvesæfte, end der ellers vil kunne blive bragt ud af den, og saa det at være for en Afløsning af faste og visse Indtægter, som Staten har igjennem, hvad der allerede er afhændet. Jeg maa derfor, som sagt, troe, at det paagjældende Udtryk er undsluppet den ærede Finantsminister, uden at han har tænkt flart over, hvad der deri laa.

Finantsministeren: Jeg kan ikke give det ærede Medlem Ret i, at noget Udtryk er „undsluppet“ mig; hvad jeg sagde, siger jeg fremdeles, nemlig at de Betænklichkeiten, der kunne gjøres gjældende mod dette Forslag, vilde kunne gjøres gjældende mod enhver Afløsning, ligesom jeg med Grund henlede Tanken paa, at Betænklichkeiten af samme Beskaffenhed kunde, naar man vilde have seet alene paa Fordelen, have ledet til heller ikke at afhænde Statens Bøndergods, idet der dog ikke kunde være nogen Tvivl i sin Tid om, at det vilde stige i høi Grad i Pris i Sammenligning med de Priser som man fik, da det folgtes. Jeg er fuldkommen enig med det ærede Medlem i, at der kan have været andre Grunde og navnlig de af ham anførte, der have motiveret Overdragelsen af Statens Bøndergods til Selveiendom; men jeg maa da paany fremhæve, at nogle af de samme Betragtninger ogsaa ligge til Grund for nærværende Forslag, idet det dog er sikkert, at et Arvesæsteforhold kan medføre saadanne Besværlichkeiten, at man maa ønske, at Eiendommene kunne frigjøres. Jeg skal i saa Henseende gjøre opmærksom paa, hvad der vist ikke er ubekendt, at der allerede tidligere er indkommet Begjæringer til Finantsministeriet om at faae Arvesæstef afgifter afløste. Til dem har jeg maattet sige Nei, fordi jeg har manglet Bemyndigelse til en Afløsning; men kan denne skee uden Tab for Statskassen —